

РЕПУБЛИКА СРПСКА
Агенција за осигурање Републике Српске
Бања Лука

Бана Милосављевића 8/II
e-mail:kabinet@azors.rs.ba; www.azors.rs.ba
тел/факс: +387 51 228-910, 228-920

REPUBLIC OF SRPSKA
The Insurance Agency of Republic of Srpska
Banja Luka

St. Bana Milosavljevića 8/II
e-mail:kabinet@azors.rs.ba; www.azors.rs.ba
phone/fax: +387 51 228-910, 228-920

ИЗВЈЕШТАЈ
о раду Агенције за осигурање Републике Српске
за период од 01.01.2019. до 31.12.2019. године

Број: УО-8/20
Датум: 15.06.2020. године

Бања Лука, мај 2020. године

С А Д Р Ж А Ј

УВОДНА РИЈЕЧ	4
1. АГЕНЦИЈА ЗА ОСИГУРАЊЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ	6
1.1. Мисија, визија и циљеви	6
1.2. Надлежности Агенције.....	7
1.3. Органи управљања и организациона структура	9
1.3.1. Органи управљања	9
1.3.2. Организациона структура.....	9
1.4. Законодавни оквир	12
2. РЕГУЛАТОРНЕ И НАДЗОРНЕ АКТИВНОСТИ АГЕНЦИЈЕ.....	13
2.1. Регулаторне активности.....	13
2.2. Надзорне активности и лиценцирање.....	16
2.2.1. Издавање дозвола за рад и издавање других одобрења.....	16
2.2.2. Надзорне активности.....	19
2.2.2.1. Посредни надзор	20
2.2.2.2. Непосредни надзор	23
2.2.2.3. Мјере надзора.....	24
3. АКТИВНОСТИ У ВЕЗИ СА ЗАШТИТОМ ПОТРОШАЧА У ОСИГУРАЊУ	26
3.1. Омбудсман у осигурању	26
3.1.1. Активности у вези са приговорима/захтјевима за вансудско рјешавање спорова из осигурања.....	27
3.1.2. Едукација потрошача у осигурању	28
3.1.3. Друге активности Омбудсмана у осигурању од значаја за кориснике услуга осигурања.....	28
4. УНАПРЕЂЕЊЕ РАДА И САРАДЊА СА ДРУГИМ ИНСТИТУЦИЈАМА.....	29
4.1. Унапређење супервизорских пракси	29
4.2. Унапређење тржишта обавезног осигурања од аутоодговорности – Активности у вези са постепеним увођењем система слободног одређивања цијена/премија	30
4.3. Информациони систем Агенције	32
4.4. Сарадња са другим институцијама	33
4.4.1. Сарадња са домаћим институцијама.....	33
4.4.2. Сарадња са иностраним институцијама	35
4.5. Едукација и повећавање јавне свијести о значају осигурања	37

Табеле

Табела 1: Структура запослених према нивоу образовања.....	10
Табела 2: Специјалистичка и стручна знања запослених.....	11
Табела 3: Преглед издатих дозвола, те уписа и брисања из регистра учесника на тржишту осигурања, у периоду од 01.01. до 31.12.2019. године.....	18
Табела 4: Сагласности, дозволе, уписи промјена података у регистрима код Агенције, мишљења и потврде, у периоду од 01.01. до 31.12.2019. године	19
Табела 5: Информације/анализе и мишљења из континуираног надзора у периоду од 01.01. до 31.12.2019. године	21
Табела 6: Изречене мјере надзора, издати прекршајни налози и поднесени захтјеви за покретање прекршајног поступка, у периоду од 01.01. до 31.12. 2019. године.....	24
Табела 7: Структура приговора/захтјева за вансудско рјешавање спорова по врстама осигурања	27
Табела 8: Преглед рјешавања Омбудсмана по приговорима/захтјевима за вансудско рјешавање спора и другим писаним поднесцима.....	28

УВОДНА РИЈЕЧ

Агенција за осигурање Републике Српске (у даљем тексту: Агенција) је основана законом, као самостални и независни регулаторно – надзорни орган који дјелује у циљу заштите права и интереса осигураника, трећих оштећених лица, корисника осигурања и чланова добровољних пензијских фондова, те општег унапређења тржишта осигурања и добровољног пензијског осигурања (у даљем тексту: тржиште осигурања).

У складу са законским оквиром, надлежности Агенције се могу груписати на регулаторне, надзорне, те надлежности заштите и едукација потрошача у осигурању. У сврху ефикасног испуњавања својих законских надлежности, Агенција континуирано проводи и активности унапређења надзорних процеса и сарадње са другим институцијама, те едукације учесника на тржишту осигурања. Преглед активности које је Агенција проводила, у 2019. години, дат је у овом извјештају.

Регулаторне активности Агенције обухватале су доношење нових и унапређење постојећих подзаконских прописа, а биле су засноване на измјенама и допунама закона који регулише пословање друштава за осигурање и идентификованим потребама кроз провођење надзорних активности. Посебан значај је дат унапређењу поступка надзора учесника на тржишту осигурања, те усаглашавању надзора међуентитетског пружања услуга осигурања.

Агенција је надзорне активности проводила кроз посредни континуирани и ванредни надзор, те непосредни надзор заснован на Плану контрола/надзора за 2019. годину. У оквиру активности посредног надзора извршен је већи број анализа појединачних сегмената пословања, те покренута 23 посредна ванредна надзора учесника на тржишту осигурања. Поред тога, обављано је и 17 непосредних надзора. На основу спроведених надзора, Агенција је налагала различите надзорне мјере, те издавала прекршајне налоге и подносила захтјеве за покретање прекршајних поступака.

Посебан и битан сегмент дјеловања Агенције представља непосредна заштита и комуникација са потрошачима на тржишту осигурања, путем Омбудсмана у осигурању и стручних служби Агенције.

На основу Стратешког оквира припреме за прелазак на регулаторни оквир заснован на Солвентности II, који је Агенција донијела крајем 2018. године, извршена је анализа могућности искључења друштва за осигурања из Републике Српске од примјене Солвентности II. Резултати ове анализе указују да би, у актуелним условима, сва друштва за осигурање имала обавезу да послују у складу са захтјевима Солвентности II, и то због чињенице да тзв. мала друштва за осигурање (која имају мањи износ обрачунате премије и обрачунатих техничких резерви) обављају послове у врстама осигурања од одговорности. Резултат ове анализе је објављен на интернет страници Агенције.

Посебан значај је дат активностима унапређења и усаглашавању приступа у спровођењу надзора међуентитетског пружања услуга осигурања, те је са Агенцијом за

надзор осигурања ФБиХ потписан нови Протокол о узјамној сарадњи и размјени информација у регулацији и надзору у сектору осигурања.

Путем свог представника у Радној групи за извјештавање и имплементацију међународних обавеза из области спречавања прања новца и финансирања терористичких активности, именованог од стране Владе Републике Српске, Агенција прати и извјештава о активностима у вези са провођењем обавеза из ове области.

Организована је едукација и испитни рок за полагање стручног испита, који је потребан за добијање овлашћења за обављање послова заступника и брокера у осигурању, и то у једном редовном и једном ванредном испитном року.

Агенција је дјеловала и у оквиру активности Комитета за координацију надзора финансијског сектора Републике Српске, а настављена је већ успостављена сарадња и извјештавање у процесу придруживања и приступања Босне и Херцеговине Европској унији.

Директор,
Славен Дујаковић

1. АГЕНЦИЈА ЗА ОСИГУРАЊЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Агенција је основана 2006. године Законом о друштвима за осигурање („Службени гласник Републике Српске“, број: 17/05, 01/06, 64/06, 74/10, 47/17 и 58/19).

Агенција је самостална непрофитна институција Републике Српске, која за свој рад одговара Народној скупштини Републике Српске. Сједиште Агенције је у Бањој Луци.

1.1. Мисија, визија и циљеви

Мисија Агенције је провођење ефикасне регулације и надзора сектора осигурања, односно:

- осигурања (друштва за осигурање, заступници и брокери¹ у осигурању) и
- добровољног пензијског осигурања (друштва за управљање добровољним пензијским фондовима и добровољни пензијски фондови),

с циљем заштите и обезбјеђења повјерења осигураника, трећих лица, корисника осигурања и чланова добровољних пензијских фондова, уз стварање услова за стабилно и транспарентно функционисање тржишта осигурања у Републици Српској.

Визија је континуирани развој Агенције, као независног и модерног регулатора и надзорног тијела, у складу са најбољом праксом и међународним стандардима у овој области.

Агенција усклађује правила пословања и рада учесника на тржишту осигурања (друштва за осигурање са сједиштем у Републици Српској, филијале друштава за осигурање са сједиштем у ФБиХ, заступници и брокери у осигурању, друштва за управљање добровољним пензијским фондовима и Заштитни фонд Републике Српске), као и правила и принципе надзора са међународно прихваћеним стандардима надзора у осигурању. Агенција врши надзор и предузима мјере потребне да се обезбиједи законитост рада и пословања учесника на тржишту осигурања.

У сарадњи са учесницима на тржишту осигурања у Републици Српској, Агенција предузима активности у циљу подизања свијести о потреби сталног унапређивања пословања и повећавања нивоа усклађености са стандардима и прописима у осигурању.

Дјеловањем Агенције на овим основама стварају се претпоставке да се у Републици Српској изгради стабилно, уређено и ефикасно тржиште осигурања, које корисницима обезбјеђује услуге осигурања, на квалитетан, поуздан и транспарентан начин.

Основни принципи на којима се заснива функционисање Агенције су:

- економичан и ефикасан приступ регулацији и надзору,

¹ Према Закону о заступању у осигурању и посредовању у осигурању и реосигурању („Службени гласник Републике Српске“, број: 47/17), посредовање у осигурању обављају брокери у осигурању (физичка лица и брокерска друштва у осигурању).

- објективан и непристрасан приступ у провођењу надзора,
- стандардизација надзорних процедура и
- транспарентност у обављању активности.

Стратешки циљеви Агенције су:

- изградња компетентности у надзору и отвореност ка конструктивној интеракцији са свим заинтересованим странама,
- стимулисање конкурентског окружења и помоћ у развоју саморегулације учесника на тржишту осигурања,
- регулација и надзор засновани на ризику - постепено унапређивање приступа надзору помјерањем фокуса, са накнадне контроле законитости пословања, на надзор који се базира на процјени ризика у пословању надзираних лица и на управљању тим ризицима,
- одржавање активне позиције у БиХ, примјена ЕУ и других међународних стандарда,
- повећање повјерења јавности у услуге и производе осигурања и добровољног пензијског осигурања,
- изграђивање ефективне политике у области развоја и употребе људских ресурса,
- оптимизација процеса, процедура и развоја у вези са употребом информационих технологија.

1.2. Надлежности Агенције

У складу са законским оквиром, надлежности Агенције могу се груписати на регулаторне, надзорне, те надлежности заштите и едукације потрошача у осигурању.

Агенција у оквиру својих регулаторних надлежности:

- доноси подзаконске прописе (правилнике, одлуке, наредбе, упутства и смјернице),
- анализира постојећу подзаконску регулативу, са аспекта промјена законског оквира и тржишних околности,
- покреће иницијативе за промјену закона из области осигурања, добровољног пензијског осигурања и закона из других области који су од значаја за очување стабилности и развој сектора осигурања,
- учествује у изради транспозиционих и корелационих табела у односу на директиве ЕУ из области осигурања и добровољног пензијског осигурања, у сарадњи са другим надлежним органима и

- врши самопроцјену усклађености домаће регулативе са Основним принципима осигурања (ICP), издатим од Међународне асоцијације супервизора у осигурању (IAIS).

Надзорне надлежности Агенције су:

- надзор испуњености услова за издавање дозволе за рад друштвима за осигурање и друштвима за управљање добровољним пензијским фондовима, те надзор над организовањем и управљањем добровољним пензијским фондом/вима,
- надзор испуњености услова за овлашћење и упис у регистар заступника и брокера у осигурању, укључујући и организацију стручних испита за обављање послова заступања и посредовања у осигурању,
- надзор испуњености услова за издавање овлашћења за обављање актуарских послова и упис у регистар овлашћених актуара,
- надзор испуњености услова за издавање осталих одобрења/сагласности учесницима на тржишту осигурања,
- посредни надзор (правни, финансијско - рачуноводствени и актуарски) учесника на тржишту осигурања, на основу анализе извјештаја и друге документације коју учесници на тржишту осигурања достављају Агенцији,
- непосредни надзор над учесницима на тржишту осигурања,
- надзор над пословањем Заштитног фонда Републике Српске,
- вођење прописаних регистара друштава за осигурање, заступника и брокера у осигурању, овлашћених актуара, друштава за управљање добровољним пензијским фондовима и добровољних пензијских фондова,
- размјена информација из области надзора са другим регулаторима финансијског тржишта у Републици Српској и Федерацији БиХ,
- сарадња и размјена информација са институцијама супервизије осигурања из земаља ЕУ, путем колеца супервизора, а у циљу провођења надзорних активности друштава за осигурање која послују у оквиру групација осигуравача и
- развој Информационог система Агенције с циљем ефикаснијег провођења надзорних активности.

Надлежности Агенције везане за заштиту и едукацију потрошача у осигурању су:

- континуирано праћење постојања и примјене интерних процедура за продају осигурања (закључивање уговора) у друштвима за осигурање, те за рјешавање одштетних захтјева и захтјева за исплату осигураних сума и сума осигурања,
- подстицај јачању повјерења јавности у услуге осигурања (путем Омбудсмана, едукацијом, превентивним дјеловањем и другим активностима),

- подизање јавне свијести о користима и потребама за осигурањем, као и ризицима покривеним осигурањем,
- едукација различитих категорија потрошача на тржишту осигурања,
- информисање надлежних органа и јавности о раду Агенције и стању на тржишту осигурања и
- сарадња са другим надзорним органима финансијског сектора Републике Српске, ради очувања његове ефикасности, стабилности и обезбјеђења заштите права свих корисника финансијских услуга, у складу са Законом о комитету за координацију надзора финансијског сектора Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број: 49/09).

У сврху ефикасног испуњавања својих законских надлежности, Агенција континуирано проводи и активности унапређења рада и сарадње са другим институцијама и едукације учесника на тржишту осигурања.

1.3. Органи управљања и организациона структура

1.3.1. Органи управљања

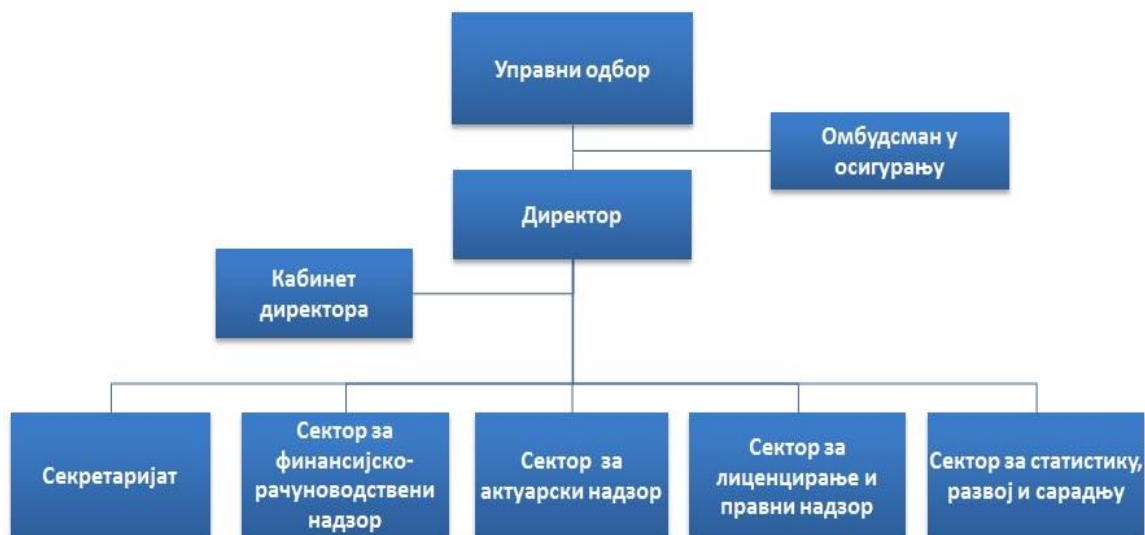
У складу са одредбама Закона о друштвима за осигурање, органи управљања и руковођења Агенције су Управни одбор и директор.

Управни одбор се састоји од предсједника и четири члана, које на приједлог Владе Републике Српске именује и разрјешава Народна скупштина Републике Српске. Управни одбор је, у извјештајном периоду, засједао у саставу: предсједник Горан Рачић, дипломирани економиста, те чланови Бошко Мекињић, доктор економских наука, Ранко Мијић, доцент доктор економских наука.

Директора Агенције, на приједлог Владе Републике Српске, именује Народна скупштина Републике Српске. Директор Агенције води пословање Агенције, заступа и представља Агенцију, одговоран је за законит рад и пословање, организује активности Агенције и обавља друге послове, који су законским оквиром и Статутом стављени у надлежност директора.

1.3.2. Организациона структура

Организациона структура Агенције даје се у наставку.

Илустрација бр.1: Организациона структура Агенције

Организациону структуру чине:

- Кабинет директора,
- Секретаријат,
- Сектор за финансијско-рачуноводствени надзор,
- Сектор за актуарски надзор,
- Сектор за лицензирање и правни надзор,
- Сектор за статистику, развој и сарадњу и
- Омбудсман у осигурању.

У Агенцији је на дан 31.12.2019. године било запослено 36 радника, од чега је 32 запослена или 89% са високом стручном спремом из области економије, права и електротехнике.

У наредним табелама даје се структура запослених у Агенцији:

Табела 1: Структура запослених према нивоу образовања

Р.Б.	Ниво образовања	Професионални назив	Број запослених
1.	ССС	Економски и административни техничар	4
2.	ВСС	дипл.економиста	17
		дипл.правник	7
		дипл.инж.ел.технике	1
	Укупно:		25
3.	Мастер/магистар	економске науке	7
УКУПНО:			36

Извор: Агенција

Табела 2: Специјалистичка и стручна знања запослених

Р.Б.	Специјалистичка и стручна знања	Број запослених
1.	Овлашћени актуари	4
2.	Овлашћени процјењивачи	5
3.	Овлашћени ревизор	2
4.	Овлашћени интерни ревизор	5
5.	Овлашћени рачуновођа	5
6.	Правосудни испит	1

Извор: Агенција

Етичким правилима и Правилником о пословној тајни детаљно су утврђене све обавезе, ограничења и одговорности предсједника и чланова Управног одбора, директора, као и свих запослених у Агенцији, а с циљем транспарентног рада и постизања већег степена повјерења на тржишту осигурања у Републици Српској.

У складу са Планом едукативних активности за 2019. годину, запослени у Агенцији су учествовали на домаћим и међународним семинарима и симпозијумима на актуелне теме из области:

- развоја и надзора осигурања
 - инклузивно осигурање,
 - управљање средствима и обавезама друштава за осигурање,
 - on-site супервизија,
 - безбједност саобраћаја у локалној заједници,
 - дигитализација пословних процеса у осигурању,
 - принципи осигурања електричних и хибридних возила;
- права осигурања
 - примјена закона о заштити личних података,
 - прекршајног права;
- финансија
 - интерна ревизија у јавном и финансијском сектору,
 - нови регулаторни захтјеви за припрему и презентацију финансијских извјештаја,
 - спречавање прања новца и финансирања терористичких активности,
 - инвестициони фондови,
 - практична примјена Међународног стандарда финансијског извјештавања 15 - Приходи од уговора са купцима и Међународног стандарда финансијског извјештавања 16 - Закупи;
- функционисања јавне управе
 - примјена закона који регулише јавне набавке,
 - електронске јавне набавке.

1.4. Законодавни оквир

Правни оквир, којим је уређен правни статус, надлежности и дјелокруг рада Агенције, представљају сљедећи закони:

- Закон о друштвима за осигурање („Службени гласник Републике Српске“, број: 17/05, 01/06, 64/06, 74/10, 47/17 и 58/19),
- Закон о заступању у осигурању и посредовању у осигурању и реосигурању („Службени гласник Републике Српске“, број: 47/17),
- Закон о обавезним осигурањима у саобраћају („Службени гласник Републике Српске“, број: 82/15),
- Закон о добровољним пензијским фондовима и пензијским плановима („Службени гласник Републике Српске“, број: 13/09 и 107/19) и
- Закон о комитету за координацију надзора финансијског сектора Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број: 49/09).

Поред законског оквира, Агенција доноси и подзаконске прописе који обезбјеђују ефикасну примјену закона из области осигурања.

Закони и подзаконски акти којима је уређен сектор осигурања, доступни су на интернет страници Агенције (www.azors.rs.ba).

2. РЕГУЛАТОРНЕ И НАДЗОРНЕ АКТИВНОСТИ АГЕНЦИЈЕ

2.1. Регулаторне активности

Регулаторне активности Агенције имају за циљ очување стабилности и развој сектора осигурања у Републици Српској, а у 2019. години су се одвијале кроз доношење нових и унапређењу постојећих подзаконских прописа у складу са измјенама и допунама закона² који регулише пословање друштава за осигурање и идентификованим потребама кроз провођење надзорних активности.

Сходно наведеном, у извјештајном периоду, донесени су сљедећи подзаконски акти:

- Правилник о садржају и начину вођења регистара заступника и посредника у осигурању и реосигурању („Службени гласник Републике Српске“ број: 21/19),
- Правилник о међусобним односима заступника у осигурању и друштава за осигурање и ограничењу провизије заступника у осигурању („Службени гласник Републике Српске“ број: 21/19),
- Правилник о надзору над учесницима на тржишту осигурања („Службени гласник Републике Српске“ број: 77/19),
- Правилник о правилима оснивања и пословања филијала друштава за осигурање у међуентитетском пословању („Службени гласник Републике Српске“ број: 77/19),
- Правилник о измјенама и допунама Правилника о лицима на значајном положају у друштву за осигурање („Службени гласник Републике Српске“ број: 77/19),
- Правилник о измјени Правилника о садржају и начину вођења регистра друштава за осигурање и филијала друштава за осигурање код Агенције за осигурање Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број: 77/19),
- Правилник о интерној ревизији у друштву за осигурање („Службени гласник Републике Српске“ број: 77/19),
- Правилник о поступку стицања квалификованог удјела у друштву за осигурање („Службени гласник Републике Српске“ број: 89/19),
- Правилник о начину обрачуна капитала и адекватности капитала друштава за осигурање („Службени гласник Републике Српске“ број: 89/19),
- Одлука о утврђивању и плаћању доприноса Заштитном фонду Републике Српске у 2020. години („Службени гласник Републике Српске“ број: 109/19),
- Одлука о броју гласова чланова Скупштине Заштитног фонда Републике Српске за 2020. годину („Службени гласник Републике Српске“ број: 109/19),

² Закон о измјенама и допунама Закона о друштвима за осигурање („Службени гласник Републике Српске“, број: 58/19)

Такође, у извјештајном периоду донесена је Одлука о именовању Омбудсмана у осигурању („Службени гласник Републике Српске“ број: 77/19), којом је именован Маринко Ковачевић, дипломирани правник, за Омбудсмана у осигурању Републике Српске.

У наставку су представљени разлози доношења и садржај наведених подзаконских аката.

Правилником о садржају и начину вођења регистара заступника и посредника у осигурању и реосигурању прописане су врсте, садржај и начин вођења регистара заступника и посредника у осигурању и реосигурању (упис, промјена и брисање субјеката), те правила о доступности јавности података из ових регистара Агенције. Посебан значај је дат евиденцији банака које су сходно законским одредбама промијениле правни статус из посредника у заступника у осигурању, те се морају, као такве, водити у одговарајућем регистру правних лица заступника у осигурању. Због законом остављене могућности да заступници у осигурању заступају истовремено више друштава за осигурање у истој врсти осигурања, на основу писане сагласности свих заступаних друштава за осигурање, овим правилником је предвиђено вођење и односне евиденције у регистру заступника у осигурању.

Правилником о међусобним односима заступника у осигурању и друштава за осигурање и ограничењу провизије заступника у осигурању утврђене су обавезне одредбе које заступници у осигурању и друштва за осигурање уносе у уговор о регулисању њихових међусобних односа, те су прецизиране обавезе уговорних страна, ограничења провизије за заступање у осигурању, као и забране везане за провизију. Правилником је прописано да се за заступање у врсти осигурања од аутоодговорности не може уговорити већа стопа провизије од 15%, а за друге врсте неживотних осигурања не може да се уговори већа стопа провизије од висине удјела режијског додатка у бруто обрачунатој премији за ту врсту осигурања.

Правилник о надзору над учесницима на тржишту осигурања је усвојен у сврху усаглашавања поступка провођења надзора са односним одредбама Закона о измјенама и допунама Закона о друштвима за осигурање³. Поред усклађивања подјеле надзора, са новим законским одредбама, на посредни и непосредни, искоришћен је потенцијал нових законских одредби за унапређење цјелокупног процеса надзора од покретања до завршетка поступка. Посебан значај је дат нормама правила надзора тарифа осигурања на лицу мјеста, а којима је прописан хитан поступак, кратки рокови, те брзо и ефикасније дјеловање у циљу спречавања недозвољеног поступања приликом закључивања уговора о осигурању.

Сврха доношења Правилника о правилима оснивања и пословања филијала друштава за осигурање у међуентитетском пословању је унапређење надзора пружања услуга осигурања у међуентитетском пословању, у оквиру законом остављених могућности. Овај правилник је припремљен и усвојен у оквиру сарадње Агенције са Агенцијом за

³ „Службени гласник Републике Српске“, број: 58/19

надзор осигурања ФБиХ, а како би се обезбиједили исти услови пружања услуга осигурања и једнака правила и обухват надзора међуентитетског пружања услуга осигурања. У односу на претходни правилник, који је регулисао ову област, унапријеђене су и одредбе које регулишу дјелокруг сарадње у надзору Агенције са Агенцијом за надзор осигурања ФБиХ, те су успостављене ефикасније процедуре за почетак и престанак рада филијала у међуентитетском пословању, уз скраћивање рокова за радње у тим поступцима.

Правилником о измјенама и допунама Правилника о лицима на значајном положају у друштву за осигурање извршено је усклађивање са одредбама Закона о измјенама и допунама Закона о друштвима за осигурање, а којим су измијењене дефиниције и круг лица која се сматрају да су лица на значајном положају, те дата надлежност да Агенција, уколико сматра да неки кандидат није прихватљив за лице на значајном положају, одбије издавање сагласности, иако испуњава формалне услове за именовање.

Правилник о измјени Правилника о садржају и начину вођења регистра друштава за осигурање и филијала друштава за осигурање код Агенције за осигурање Републике Српске донесен је с циљем усаглашавања процедура за престанак рада филијала друштава за осигурање у међуентитетском пословању са одредбама Правилника о правилима оснивања и пословања филијала друштава за осигурање у међуентитетском пословању.

Правилником о интерној ревизији у друштву за осигурање прописани су минимални захтјеви и правила везана за организацију и рад интерне ревизије у друштву за осигурање, те начин и рокови за извјештавање Агенције о раду интерне ревизије. Наведени правилник је припремљен у складу са законским прописима којима се регулише област осигурања, оснивање и функционисање привредних друштава и међународним оквиром професионалне праксе интерне ревизије.

Правилник о поступку стицања квалификованог удјела у друштву за осигурање је усвојен у сврху усклађивања са односним одредбама Закона о измјенама и допунама Закона о друштвима за осигурање, а којима су, поред осталог, утврђени критеријуми који се цијене у поступку издавања одобрења за стицање квалификованог удјела, разлози за одбијање издавања одобрења, те правне посљедице стицања квалификованог удјела без одобрења, могућност одузимања већ датог одобрења, те налагање продаје удјела. У складу са законским нормама, овим правилником је прописан поступак одлучивања о издавању одобрења за стицање квалификованог удјела у друштву за осигурање, начин процјене испуњености законом прописаних критеријума, као и документација која се доставља уз пријаву намјере стицања квалификованог удјела.

Правилником о начину обрачуна капитала и адекватности капитала друштава за осигурање извршено је усклађивање са одредбама Закона о измјенама и допунама Закона о друштвима за осигурање, и то у сегменту усаглашавања прописаних износа и рокова промјене минималног оснивачког капитала/гарантног фонда друштва за осигурање са односним законским одредбама, те укључивања нето добити текуће

године у обрачун базичног капитала. Поред наведеног усаглашавања, извршене су и одређене корекције у складу са идентификованим потребама кроз провођење надзорних активности.

Одлуком о утврђивању и плаћању доприноса Заштитном фонду Републике Српске у 2020. години је прописан начин утврђивања и обрачуна доприноса, те рокови уплате доприноса чланова Заштитног фонда Републике Српске у 2020. години. Укупан и појединачан број гласова чланова Скупштине Заштитног фонда Републике Српске за 2020. годину, утврђен на бази обрачунатих и уплаћених доприноса свих чланова Заштитног фонда Републике Српске за претходну годину, прописан је Одлуком о броју гласова чланова Скупштине Заштитног фонда Републике Српске за 2020. годину.

Сви донесени подзаконски акти Агенције доступни су на интернет страници Агенције.

Агенција је, путем својих представника, учествовала и у изради Приједлога Закона о измјенама и допунама Закона о друштвима за осигурање.

2.2. Надзорне активности и лиценцирање

2.2.1. Издавање дозвола за рад и издавање других одобрења

У периоду од 01.01. до 31.12.2019. године, Агенција је, у складу са законским овлашћењима, разматрала и рјешавала поднесене захтјеве за:

- брисање филијала друштава за осигурање са сједиштем у ФБиХ из Регистра филијала друштава за осигурање са сједиштем у ФБиХ,
- издавање дозволе за заступање, те за упис и брисање из Регистра заступника у осигурању – физичких лица и друштава за заступање,
- издавање дозволе за посредовање, те за упис и брисање из Регистра брокера у осигурању – физичких лица,
- издавање сагласности за избор друштва за реосигурање са сједиштем изван БиХ за закључивање уговора о реосигурању,
- издавање сагласности за избор независног ревизора друштва за осигурање,
- издавање сагласности друштву за осигурање за емисију акција,
- издавање сагласности у вези улагања средстава друштва за осигурање,
- издавање сагласности за именовање лица на значајном положају у друштву за осигурање,
- издавање сагласности друштву за осигурање са сједиштем у Републици Српској за промјену руководиоца филијале у ФБиХ,
- издавање сагласности на одлуку о промјени правне форме брокерског друштва у осигурању из Републике Српске,

- упис организационог дијела друштва за осигурање у Регистар друштава за осигурање,
- издавање дозволе за отварање филијале друштва из Републике Српске у ФБиХ,
- издавање сагласности на статут друштава за осигурање,
- издавање сагласности за стицање квалификованог удјела,
- издавање сагласности друштву за управљање добровољним пензијским фондом на проспект и скраћени проспект добровољног пензијског фонда и
- издавање сагласности друштву за управљање добровољним пензијским фондом на одлуке о избору директора.

Поред тога, Агенција је вршила уписе промјена података у регистрима, давала мишљења у вези с примјеном прописа из осигурања, те издавала изводе из регистара Агенције и потврде/документе са траженим подацима за потребе учешћа друштава за осигурање у поступцима јавних набавки и у друге сврхе.

У вези са издавањем дозвола за рад, те уписа и брисања из регистара, које Агенција води у складу са законом, вођено је 135 поступака, а чија структура је дата у *Табели 3*.

У складу са законским овлашћењима Агенција је, у извјештајном периоду, разматрала 110 захтјева за издавање сагласности и одобрења учесницима на тржишту осигурању, извршила 33 уписа промјена у регистрима, те издала 56 мишљења (тумачења) у вези са примјеном прописа из осигурања и 111 потврда/докумената/извода из регистра за потребе учешћа друштава за осигурање у поступцима јавних набавки, а што је представљено у *Табели 4*.

Табела 3: Преглед издатих дозвола, те уписа и брисања из регистра учесника на тржишту осигурања, у периоду од 01.01. до 31.12.2019. године

Р.Б.	Опис	Број	Субјект/Напомена	Стање на дан 31.12.2019. године
1.	Брисање филијале друштва за осигурање из ФБиХ из Регистра филијала друштва за осигурање из ФБиХ	2 друштва за осигурање из ФБиХ	„Grawe osiguranje“ д.д. Сарајево „Zovko osiguranje“ д.д. Жепче	10
2.	Издавање дозвола за заступање и посредовање, те упис и брисање из Регистра заступника и посредника/брокера у осигурању	94 заступника уписана у Регистар заступника - физичка лица 12 заступника брисано из Регистра заступника – физичка лица	<i>Актуелни подаци о заступницима доступни на интернет страници Агенције</i>	382 заступника - физичка лица ⁴ од чега је 33 предузетничке радње
		4 предузетничке радње уписане у Регистар заступника - физичка лица 3 предузетничке радње брисане из Регистра заступника - физичка лица		
		3 друштва за заступање из Републике Српске уписана у Регистар друштва за заступање у осигурању		
3 брокера у осигурању уписана у Регистар брокера – физичка лица 14 брокера у осигурању брисано из Регистра брокера – физичка лица	<i>Актуелни подаци о брокерима доступни на интернет страници Агенције</i>	24 брокера - физичка лица		

Извор: База података Агенције

⁴ Број регистрованих заступника уписаних у Регистар заступника – физичка лица обухвата и број заступника регистрованих као предузетничка радња за заступање у осигурању

Табела 4: Сагласности, дозволе, уписи промјена података у регистрима код Агенције, мишљења и потврде, у периоду од 01.01. до 31.12.2019. године

Р.Б.	Опис	Број
1.	Сагласност на избор друштва за реосигурање са сједиштем изван БиХ за закључивање уговора о реосигурању	20 захтјева (позитивно ријешени)
2.	Сагласност за избор независног ревизора друштва за осигурање и друштва за управљање добровољним пензијским фондом	16 захтјева (позитивно ријешени)
3.	Сагласност друштву за осигурање за емисију акција: - повећање основног капитала - смањење основног капитала	3 захтјева (позитивно ријешени) 1 захтјев (позитивно ријешен)
4.	Сагласност у вези улагања средстава друштва за осигурање	6 захтјева (позитивно ријешени)
5.	Сагласност за именовање лица на значајном положају у друштву за осигурање	42 захтјева (41 позитивно ријешен, 1 захтјев повучен)
6.	Сагласност друштву за осигурање из РС за промјену руководиоца филијале у ФБиХ	1 захтјев (позитивно ријешен)
7.	Сагласност на одлуку о промјени правне форме брокерског друштва из РС	1 захтјев (позитивно ријешен)
8.	Дозвола за отварање филијале друштва из РС у ФБиХ	2 захтјева (позитивно ријешени)
9.	Сагласност на статут друштва за осигурање	15 захтјева (позитивно ријешени)
10.	Сагласност за стицање квалификованог удјела	1 захтјев (позитивно ријешен)
11.	Сагласност друштву за управљање добровољним пензијским фондом на проспекту и скраћени проспекту добровољног пензијског фонда	1 захтјев (позитивно ријешен)
12.	Сагласност друштву за управљање добровољним пензијским фондом на одлуке о избору директора	1 захтјев (позитивно ријешен)
13.	Упис организационог дијела друштва за осигурање у Регистар друштва за осигурање код Агенције	9 уписа
14.	Упис промјена података у регистрима код Агенције	24 уписа
15.	Мишљења (тумачења), одговори и информације у вези са примјеном прописа из осигурања	56 мишљења
16.	Потврде/документи/изводи из регистра за потребе учешћа друштва за осигурање у поступцима јавних набавки	111 потврда/докумената/извода из регистра

Извор: База података Агенције

2.2.2. Надзорне активности⁵

Надзорне активности Агенције проводе се према стандардизованим супервизорским методологијама, које се редовно ревидирају и усклађују са стеченим искуствима у пракси и међународним стандардима супервизије осигурања.

У извјештајном периоду, надзорне активности Агенције су се заснивале на посредном (у просторијама Агенције) и непосредном (у просторијама учесника на тржишту осигурања) надзору пословања учесника на тржишту осигурања.

⁵ Законом о измјенама и допунама Закона о друштвима за осигурање („Службени гласник Републике Српске“, број: 58/19) и Правилником о надзору над учесницима на тржишту осигурања („Службени гласник Републике Српске“ број: 77/19) уведена је нова термилошка подјела надзора на посредни и непосредни, те се стога структура овог поглавља извјештаја разликује у односу на претходне извјештаје Агенције.

2.2.2.1. Посредни надзор

Активности посредног надзора, у периоду од 01.01. до 31.12.2019. године, обављане су:

- континуираним увидом и анализом финансијских и других извјештаја, пословне документације, те осталих података и евиденција које су учесници на тржишту осигурања дужни да воде или да достављају Агенцији, на начин и у роковима прописаним одредбама закона и подзаконских аката Агенције – посредни континуирани надзор и
- ванредно, на основу посредних сазнања или по пријави о несолидном, неправилном или незаконитом пословању или поступању учесника на тржишту осигурања, када Агенција оцијени да постоји потреба за хитно дјеловање у циљу заштите интереса осигураника и трећих оштећених лица, а надзор је могуће оперативно извршити без непосредног одласка на лице мјеста – посредни ванредни надзор.

а) Посредни континуирани надзор

У оквиру активности посредног континуираног надзора сачињен је већи број информација/анализа и мишљења, приказаних у *Табели 5*, а у којима су:

- извршене анализе појединих сегмената пословања учесника на тржишту осигурања и
- идентификација основних ризика у пословању појединих учесника на тржишту осигурања.

Наведене информације/анализе и мишљења садрже и приједлоге за даље надзорне активности и мјере Агенције.

Табела 5: Информације/анализе и мишљења из континуираног надзора у периоду од 01.01. до 31.12.2019. године

Р. Б.	Опис	Надзирани субјект
1.	Информација о капиталу и испуњавању захтјева адекватности капитала друштава за осигурање на дан 31.12.2018, 31.03.2019, 30.06.2019. и 30.09.2019. године	Сва друштва за осигурање из РС
2.	Информација о обрачуну и улагању средстава за покриће техничких резерви на дан 31.12.2018, 31.03.2019, 30.06.2019. и 30.09.2019. године	Сва друштва за осигурање из РС
3.	Информација о достављеним мишљењима овлашћених актуара на финансијске извјештаје и извјештаје о пословању друштава за осигурање и политику саосигурања и реосигурања за 2018. годину	Сва друштва за осигурање из РС
4.	Информација о извршеној анализи извјештаја независних ревизора за 2018. годину	Сва друштва за осигурање из РС
5.	Информација о основним показатељима пословања субјеката на тржишту осигурања у РС, у периоду 01.01.2019. до 31.03.2019, 01.01. до 30.06.2019. и 01.01. до 30.09.2019. године	Сва друштва за осигурање из РС и филијале друштава за осигурање из ФБиХ
6.	Информација о трошковима спровођења осигурања за период 01.12. до 31.12.2018. године, те мјесечне информације о трошковима спровођења осигурања у 2019. години	Сва друштва за осигурање из РС и филијале друштава за осигурање из ФБиХ
7.	Информација о уговореним провизијама за заступање у осигурању	Сва друштва за осигурање из РС и филијале друштава за осигурање из ФБиХ
8.	Информација о усклађености достављених података из база података за обавезна осигурања у саобраћају са прописима који регулишу минимални садржај база података за обавезна осигурања у саобраћају	Сва друштва за осигурање из РС и филијале друштава за осигурање из ФБиХ
9.	Информација о финансијском положају друштва за осигурање на дан 31.12.2018. и 31.03.2019. године	1 друштво за осигурање из РС
10.	Информација о актуелним ризицима у пословању друштва за осигурање	1 друштво за осигурање из РС
11.	Мишљење на емисију акција	3 друштва за осигурање из РС (4 мишљења)
12.	Мишљење на избор овлашћеног ревизора	15 друштава за осигурање из РС 1 друштво за управљање добровољним пензијским фондом
13.	Мишљење на програм рада и избор директора	4 друштва за осигурање из РС
14.	Мишљење на план пословања и финансијски план, у вези оснивања филијале друштва за осигурање из РС у ФБиХ	2 друштва за осигурање из РС
15.	Мишљење о садржају нацрта проспекта и скраћеног проспекта	Добровољни пензијски фонд
16.	Мишљење на план пословања	3 друштва за заступање у осигурање из РС 1 брокерско друштво у осигурању из РС
17.	Мишљење на проширење дозволе за рад друштва за осигурање	1 друштво за осигурање из РС
18.	Информација о уоченим незаконитостима и неправилностима у вези са улагањем средстава за покриће техничких резерви и 50% минималног гарантног фонда, те адекватности капитала на дан 30.09.2019. године	4 друштва за осигурање из РС

Р. Б.	Опис	Надзирани субјект
19.	Мишљење о пословном плану за период 2019 - 2021. године, у поступку добијања сагласности за стицање квалификованог удјела у друштву за осигурање	1 друштво за осигурање из РС
20.	Информација о разграничењу трошкова прибаве осигурања за период 01.01. до 30.06.2019. године	Сва друштва за осигурање из РС
21.	Информација о пласманима друштава за осигурање у Републици Српској за период 01.01. до 30.09.2019. године	Сва друштва за осигурање из РС
22.	Информација о приносима на улагања средстава за покриће техничких резерви неживотних и животних осигурања и средстава за покриће 50% минималног гарантног фонда друштава за осигурање у РС (појединих облика) - стање на дан 31.12.2018. године	Сва друштва за осигурање из РС
23.	Информација о извршеној контроли/надзору достављања извјештаја посредника и заступника у осигурању за период од 01.01. до 30.06.2019. године	Сви заступници и брокери у осигурању
24.	Информација о основним показатељима пословања за период од 01.01.2019. до 30.06.2019. године	Друштво за управљање добровољним пензијским фондом и добровољни пензијски фонд

Извор: База података Агенције

б) Посредни ванредни надзор

Поред провођења активности континуираног посредног надзора, Агенција је покренула 23 посредна ванредна надзора и то код:

- 1 филијале друштва за осигурање са сједиштем у ФБиХ (предмет контроле - примјена Одлуке о заједничкој тарифи премија и ценовнику за осигурање од одговорности за моторна возила у Републици Српској⁶) и
- 14 друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској и 8 филијала друштава за осигурање са сједиштем у ФБиХ (предмет контрола - примјена Правилника о минималном садржају база података за обавезна осигурања у саобраћају⁷ и Упутства о облику и начину форматирања база података за обавезна осигурања у саобраћају⁸).

2.2.2.2. Непосредни надзор

а) Непосредни надзор друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској и филијала друштава за осигурање са сједиштем у ФБиХ

У складу са Планом редовних контрола/надзора за 2019. годину, Агенција је покренула непосредни надзор код:

- 4 друштва за осигурање са сједиштем у Републици Српској,
- 2 филијале друштава за осигурање са сједиштем у ФБиХ.

У овом извјештајном периоду, надзор је био усмјерен на провјеру:

- уговора о осигурању,
- уговора о заступању и посредовању у осигурању,
- пословних односа са заступницима и посредницима у осигурању,
- усклађености организације и пословања филијале друштва за осигурање са сједиштем у ФБиХ са законским и подзаконским актима,
- рад органа управљања,
- финансијског и рачуноводственог аспекта пословања (трансакције са повезаним лицима, ликвидност, процјена билансних и ванбилансних позиција са аспекта примјене подзаконског прописа Агенције, висина и покривености трошкова спровођења осигурања, вођење прописаних евиденција, пословних књига и др),
- аката пословне политике,
- процеса и ажурности рјешавања и исплате одштетних захтјева и захтјева за исплату осигураних сума,
- политика реосигурања,
- обрачуна капитала и адекватности капитала,
- обрачуна техничких резерви,
- улагања средстава за покриће техничких резерви и 50% минималног гарантног фонда и

⁶ „Службени гласник Републике Српске“ број: 94/15 и 84/18)

⁷ „Службени гласник Републике Српске“ број: 59/16, 3/18 и 88/18)

⁸ Објављено на интернет страници Агенције

- организације продаје осигурања и примјене тарифа и услова осигурања код закључивања уговора о осигурању.

Поред наведеног, у овом извјештајном периоду, завршено је и 6 надзора друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској и филијала друштава са сједиштем у ФБиХ, који су покренути крајем 2018. године.

б) Непосредни надзор заступника и брокера у осигурању

У складу са Планом редовних контрола/надзора за 2019. годину, Агенција је покренула непосредни надзор код:

- 3 друштва за заступање у осигурању са сједиштем у Републици Српској.

Надзор друштва за заступање у осигурању био је усмјерен на провјеру:

- података који су предмет уписа у регистре који се воде код Агенције,
- процедуралног усклађивања пословања са законским прописима,
- уговора о заступању у осигурању,
- финансијског и рачуноводственог аспекта пословања и
- примјене прописа о спречавању прања новца и финансирања терористичких активности.

У овом извјештајном периоду, завршена су и 2 надзора заступника и брокера у осигурању, која су покренута крајем 2018. године.

На основу непосредног и посредног надзора изречен је већи број различитих надзорних мјера.

2.2.2.3. Мјере надзора

У наредној табели дат је сумарни приказ изречених мјера надзора, издатих прекршајних налога и поднесених захтјева за покретање прекршајног поступка у 2019. години.

Табела 6: Изречене мјере надзора, издати прекршајни налози и поднесени захтјеви за покретање прекршајног поступка, у периоду од 01.01. до 31.12. 2019. године

Р. Б.	Врста мјере	Учесник на тржишту
1.	Налог за отклањање незаконитости/неправилности	
	Усклађивање улагања средстава за покриће техничких резерви са подзаконским актима у одређеном року	1 друштво за осигурање из РС
	Ограничавање располагања средствима намјенски ороченог депозита, некретнинама и хартијама од вриједности	1 друштво за осигурање из РС
	Достављање надзорних и статистичких извјештаја у складу са прописима	2 предузетника за заступање у осигурању
	Уређење процеса рјешавања одштетних захтјева	4 друштва за осигурање из РС 2 филијале друштва за осигурање из ФБиХ
	Достављање аката пословне политике у складу са подзаконским прописима	1 друштво за осигурање из РС 2 филијале друштва за осигурање из ФБиХ
	Поштивање усвојених аката пословне политике (примјена појединих одредби из тарифа за одређене врсте осигурања)	5 друштва за осигурање из РС 2 филијале друштва за осигурање из ФБиХ

Р. Б.	Врста мјере	Учесник на тржишту
	Налог за процјену билансних и ванбилансних позиција у складу са прописима	1 друштво за осигурање из РС
	Поштивање услова и тарифа обавезног осигурања од аутоодговорности	5 друштва за осигурање из РС 2 филијале друштва за осигурање из ФБиХ
	Доношење плана којим ће се утврдити начин и динамика усклађивања износа трошкова спровођења осигурања, у врсти осигурања од аутоодговорности, са максимално дозвољеним/прописаним режијским додатком	1 друштво за осигурање из РС
	Обустава примјене појединих одредби из тарифа за одређене врсте осигурања	1 друштво за осигурање из РС 2 филијале друштва за осигурање из ФБиХ
	Усклађивање пословања са прописима који регулишу заступање и посредовање у осигурању	1 друштво за осигурање из РС 2 филијале друштва за осигурање из ФБиХ 1 брокерско друштво за осигурање 1 друштво за заступање у осигурању
	Налог друштву за осигурање да усвоји План мјера и поступања за случај угрожене ликвидности	1 друштво за осигурање из РС
	Поштивање законских рокова у вези рјешавања и исплате одштетних захтјева	1 филијала друштва за осигурање из ФБиХ
	Поштивање прописа у вези са законом о спречавању прања новца и финансирању тероризма	1 друштво за заступање из РС
	Забрана одређених финансијских трансакција	1 друштво за осигурање из РС
	Налог за доношење Плана мјера смањења трошкова спровођења осигурања од аутоодговорности (измјене и допуне)	10 друштава за осигурање из РС 7 филијала друштава за осигурање из ФБиХ
	Остали налози (примјена политике саосигурања и реосигурања, достављање извјештаја о извршењу наложених мјера, достављање обавјештења о сазивању сједнице Скупштине акционара, вршење трансакција путем рачуна отвореног за филијалу, књижења у складу са прописима из области рачуноводства, те обезбјеђивање и ажурирање књиговодствене евиденције, обезбјеђивање калкулације премије са примјењеним елементима тарифе, усклађивање података исказаним у извјештајима са подацима у пословним књигама, обрачун резервација за настале непријављене штете, мјере у вези управљања ризицима, успостава система управљање документима строге евиденције, обезбјеђивање евиденција и докумената из пословања филијале друштва из ФБиХ, провођење интерног контролног поступка, плаћање доприноса на име превентиве)	7 друштва за осигурање из РС (20 налога) 2 филијале друштава за осигурање из ФБиХ (7 налога) 1 брокерско друштво за осигурање (1 налог)
2.	Прекршајни налози (према друштву и директору)	
	Непоштивање одредби Закона о обавезним осигурањима у саобраћају у погледу закључивања уговора о обавезном осигурању (члан 10. став 1)	1 филијала друштава за осигурање из ФБиХ
3.	Захтјев за покретање прекршајног поступка	
	Непоштивање одредби Закона о обавезним осигурањима у саобраћају у погледу закључивања уговора о обавезном осигурању (члан 10. став 1)	4 друштава за осигурање из РС (5 захтјева) 2 филијале друштва за осигурање из ФБиХ
	Непоштивање законских рокова у вези рјешавања и исплате одштетних захтјева	2 друштва за осигурање из РС 2 филијале друштва за осигурање из ФБиХ

Извор: База података Агенције

О уоченим неправилностима у пословању појединих друштава за осигурање обавјештавани су и други органи да у складу са њиховим надлежностима предузму одређене активности.

3. АКТИВНОСТИ У ВЕЗИ СА ЗАШТИТОМ ПОТРОШАЧА У ОСИГУРАЊУ

Поред надзорних и регулаторних активности, које су индиректно усмјерене на заштиту потрошача у осигурању (осигураника, трећих оштећених лица и корисника осигурања), Агенција се заштитом потрошача бавила и у директној комуникацији са потрошачима преко стручних служби Агенције, као и преко Омбудсмана у осигурању.

Потрошачи су се обраћали Агенцији подношењем притужби, жалби, упита, захтјева за надзор и других поднесака, те путем посебне e-mail адресе (*potrosaci@azors.rs.ba*) отворене у сврху информисања потрошача о свим битним питањима везанима за област осигурања.

Истиче се да Агенција не може да предузима радње којима се мијеша у надлежности друштва за осигурање за утврђивање обавезе на исплату одштете или осигуране суме, висине исплаћених или спорних износа, као ни радње којима се уплиће у судски поступак у појединачним случајевима. Такође, Агенција не може давати савјете ни препоруке у вези са услугама осигурања нпр. који уговор о осигурању је најбоље закључити и са којим друштвом за осигурање.

3.1. Омбудсман у осигурању

Омбудсман у осигурању је вансудски начин рјешавања спорова из осигурања који обухвата различите радње које се предузимају ради рјешавања спора вансудски, у ком циљу може: утврђивати да ли је у процесу обраде захтјева кршен Кодекс пословне етике друштва за осигурање, посредовати међу странама у спору, доносити препоруке за једну или обе стране у спору, предлагати начин рјешавања спорова, али не може доносити коначне одлуке о имовинско - правним захтјевима, јер су исте у искључивој надлежности суда.⁹

Разлози због којих су се потрошачи услуга осигурања обраћали Омбудсману у осигурању, у периоду од 01.01. до 31.12.2019. године, су сљедећи:

- питања у вези са законским роковима за рјешавање по поднесеним захтјевима,
- питања како да остваре права из осигурања,
- незадовољство висином понуђене накнаде штете/одштете,
- неблаговремене исплате или неплаћање неспорног дијела штете,
- незадовољство исплатом неспорног дијела штете без сагласности оштећеног/осигураника,

⁹ Дјелокруг рада Омбудсмана, утврђен је Законом о друштвима за осигурање, Правилником о Омбудсману у осигурању у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“ број: 2/19), Кодексом пословне етике друштва за осигурање – објављен на интернет страници, Статутом Агенције ("Службени гласник Републике Српске", број: 2/15 и 76/16) и Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији послова у Агенцији.

- остваривање права по основу осигурања лица од посљедица несрећног случаја/незгоде,
- незадовољство утврђеним степеном инвалидности код осигурања лица од посљедица несрећног случаја/незгоде и
- недостатак информација о условима осигурања и проблеми у вези реализације уговора о осигурању отплате готовинских кредита од ризика смрти, неспособности за рад и незапослености корисника кредита.

У извјештајном периоду запримљена су 62 разна писана поднеска (приговори/захтјеви за вансудско рјешавање спорова, притужбе и др). Поред наведеног, странке/потрошачи у осигурању су се обраћали доласком у просторије Агенције и путем телефона, те добиле одговарајуће информације и савјете и са друштвом за осигурање ријешиле несугласицу или спор без формално поднесеног приговора, односно покренутог поступка за вансудско рјешавање пред Омбудсманом у осигурању. На тај начин остварено је 120 усмених консултација и одржано је 25 састанака који су резултирали рјешењем несугласице.

3.1.1. Активности у вези са приговорима/захтјевима за вансудско рјешавање спорова из осигурања

Од 62 запримљена поднеска, услове за поступање Омбудсмана у осигурању¹⁰ у вансудском поступку испунило је 59 поднесака.

У наредној табели дата је структура писаних приговора по врстама осигурања:

Табела 7: Структура приговора/захтјева за вансудско рјешавање спорова по врстама осигурања

Р.Б.	Врста осигурања	31.12.2018.		31.12.2019.	
		Број приговора	(%)	Број приговора	(%)
1.	Осигурање од одговорности за моторна возила	50	64,1	26	44,1
2.	Осигурање возила-каска	3	3,8	3	5,1
3.	Осигурање од посљедица несрећног случаја/незгоде	11	14,1	21	35,5
4.	Осигурање живота	4	5,1	1	1,7
5.	Здравствено осигурање	4	5,1	2	3,4
6.	Осигурање имовине од пожара и природних сила	2	2,6	2	3,4
7.	Осигурање од осталих штета на имовини	2	2,6	2	3,4
8.	Осигурање кредита			2	3,4
9.	Осигурање од професионалне одговорности	1	1,3		
10.	Помоћ на путу	1	1,3		
УКУПНО:		78	100,00	59	100,00

Извор: База података Агенције

¹⁰ Приговор је акт којим се покреће поступак вансудског рјешавања спора из осигурања код Омбудсмана у осигурању. Процесна претпоставка да се овај поступак покрене је, између осталог, да се странка претходно обратила друштву за осигурање у интерном жалбеном поступку, приговором/жалбом/притужбом поводом поднесеног одштетног захтјева/захтјева за исплату накнаде из осигурања, да није задовољна како је њен захтјев ријешен, а са циљем да избјегне судски поступак.

У структури писаних приговора, најзначајније учешће су имали приговори у врсти осигурања: обавезно осигурање од одговорности за моторна возила, а што је у складу са учешћем премије ове врсте осигурања у укупној премији, при чему су подносиоци била трећа оштећена лица.

У наредној табели дат је преглед начина рјешавања по приговорима/захтјевима за вансудско рјешавање спора и другим писаним поднесцима.

Табела 8: Преглед рјешавања Омбудсмана по приговорима/захтјевима за вансудско рјешавање спора и другим писаним поднесцима

Начин рјешавања	Број
Донесена одлука којом је: утврђено кршење Кодекса пословне етике друштава за осигурање у Републици Српској и предложено друштву за осигурање да исто отклони; странци предложен начин рјешавања спора, одржана медијација, постигнут споразум, странка одустала јер је спор ријешен прије формалне препоруке Омбудсмана, одговори у вези несугласице/спора, итд.	24
Није у надлежности (од Омбудсмана тражено да мериторно ријешу спор, води се судски поступак, захтјеви других лица који не произилазе из осигурања, приговори правних лица, преурађен приговор и сл)	8
Донесена одлука да друштво за осигурање није прекршило Кодекс пословне етике	22
Прослијеђено на надзор стручним службама Агенције	3
Прослијеђено Омбудсману у осигурању ФБиХ	2
Приговори/захтјеви за вансудско рјешавање спорова укупно:	59
Одговори на питања	1
Одговори на притужбе, обавјештења и др.писане поднеске	2
Други поднесци укупно:	3
УКУПНО:	62

Извор: База података Агенције

3.1.2. Едукација потрошача у осигурању

Омбудсман у осигурању је био и предавач на једнодневним припремно - едукацијским програмима за полагање стручног испита за добијање овлашћења за обављање послова заступања и посредовања у осигурању, у организацији Агенције, са темом „Заштита потрошача корисника услуга осигурања, Кодекс пословне етике и Омбудсман у осигурању“.

3.1.3. Друге активности Омбудсмана у осигурању од значаја за кориснике услуга осигурања

Друге активности Омбудсмана у осигурању односе се на провјеру поступања друштава за осигурање у вези са притужбама, а у складу са Правилником о поступању друштава за осигурање у вези са притужбама ("Службени гласник Републике Српске", број: 10/15).

Из достављених извјештаја друштава за осигурање произилази да су се притужбе, које су осигураници упућивали друштвима за осигурање, односиле на рјешавање захтјева из уговора о осигурању (висину штете/накнаде из осигурања) у врстама: осигурање од аутоодговорности, осигурање од посљедица несрећног случаја/незгоде, каско осигурање моторних возила и осигурање имовине, те на односни сегмент управљања процесима у друштву за осигурање.

4. УНАПРЕЂЕЊЕ РАДА И САРАДЊА СА ДРУГИМ ИНСТИТУЦИЈАМА

4.1. Унапређење супервизорских пракси

Унапређење и стандардизација супервизорских активности и радних процеса представља континуирану активност Агенције, чији је фокус, у извјештајном периоду, био на:

- унапређењу надзора међуентитетског пружања услуга осигурања,
- стандардизацији садржаја докумената које Агенција издаје друштвима за осигурање за учешће у поступцима јавних набавки и
- провођење активности утврђених Стратешким оквиром припреме за прелазак на регулаторни оквир заснован на Солвентности II.

У оквиру активности унапређења надзора међуентитетског пружања услуга осигурања, Агенција је потписала нови Протокол о узајамној сарадњи и размјени информација у регулацији и надзору у сектору осигурања са Агенцијом за надзор осигурања ФБиХ. Овим протоколом су детаљније дефинисане процедуре размјене података, као и питања у вези обавјештавања о покретању контрола, те размјене записника о извршеним контролама филијала у међуентитетском пружању услуга осигурања. Поред тога, Агенција је припремила и усагласила са Агенцијом за надзор осигурања ФБиХ нацрт Методологије за провођење надзора филијала у међуентитетском пословању, а циљу постизања истог обухвата и приступа у поступцима провођења контрола филијала друштава за осигурање у међуентитетском пружању услуга осигурања. Ова методологија је, у периоду израде овог извјештаја, истовремено усвојена од стране Агенције и Агенције за надзор осигурања ФБиХ.

Усвојено је и Упутство за израду и издавање потврде/документа друштвима за осигурање за потребе учешћа у поступку јавних набавки, којим је стандардизован и методолошки уређен садржај и начин издавања документа који се издају на захтјев друштава за осигурање у сврху учешћа у поступку јавних набавки.

У оквиру провођења активности утврђених Стратешким оквиром припреме за прелазак на регулаторни оквир заснован на Солвентности II¹¹, који је донесен крајем 2018. године, извршена је анализа могућности искључења друштва за осигурања из Републике Српске од примјене Солвентности II, те припремљен Упитник „Утврђивање нивоа развијености функција система управљања према захтјевима Солвентности II“.

Анализа могућности искључења друштва за осигурања из Републике Српске од примјене Солвентности II је извршена у циљу утврђивања да ли на тржишту послују друштва за осигурање која ће моћи бити изузета од пословања по правилима Солвентности II. Из резултата извршене анализе произилази да би, у актуелним

¹¹ Солвентност II је нови регулаторни оквир пословања друштава за осигурање у Европској унији, заснован на Директиви 2009/138/ЕС, усвојен 25.11.2009. године, а који је у државама чланицама Европске уније почео да се примјењује 1. јануара 2016. године.

условима, сва друштва за осигурање имала обавезу да послују у складу са захтјевима Солвентности II, и то због чињенице да тзв. мала друштва за осигурање (која имају мањи износ обрачунате премије и обрачунатих техничких резерви) обављају послове у врстама осигурања од одговорности. Резултат ове анализе је објављен на интернет страници Агенције.

У сврху утврђивања почетног нивоа разумијевања концепта Солвентности II и нивоа развоја кључних функција, односно функција из система управљања Солвентности II, Агенција је припремила и крајем 2019. године доставила друштвима за осигурање Упитник „Утврђивање нивоа развијености функција система управљања према захтјевима Солвентности II“. Разлози због којих прва анализа разумијевања концепта Солвентности II полази од квалитативних захтјева (стуб II) засновани су на околности да је неопходно прво идентификовати потребне активности за развој и усклађивање свеобухватног система управљања (интерну ревизију, управљање ризицима, актуарску функцију, функцију праћења усклађености и интерне контроле), како би друштва за осигурање била у могућности спроводити властиту процјену изложености ризику (ORSA - Own Risk Solvency Assessment).

Поред наведеног и у овом извјештајном периоду, настављене су активности развоја базе статистичких и финансијских података и показатеља на нивоу сектора осигурања, те унапређења континуираног надзора учесника на тржишту осигурања.

Унапређење супервизорских пракси, које проводи Агенција, заснивало се и на сарадњи са другим надзорним органима финансијског система у Републици Српској и то кроз размјену података и информација у складу са законским оквиром.

4.2. Унапређење тржишта обавезног осигурања од аутоодговорности – Активности у вези са постепеним увођењем система слободног одређивања цијена/премија

Активности припреме за прелазак на систем слободног одређивања цијена/премија обавезног осигурања, започете ступањем на снагу Закона о обавезним осигурањима и саобраћају, настављене су у овом извјештајном периоду, и то на начин примјерен достигнутом нивоу развоја тржишта осигурања Републике Српске.

У том смислу, и у овом извјештајном периоду, су провођене активности на обезбјеђењу стандардизованих/упоредивих података о уговорима о осигурању и о штетним догађајима из основа уговора о осигурању од аутоодговорности, као битне претпоставке за израду тарифа премија обавезног осигурања од аутоодговорности. Због чињенице да слободно одређивање премија осигурања подразумева адекватне податке са становишта врсте и обухвата истих, али и расположивост података за дужи временски период, Агенција је предузимала превентивне активности у сврху обезбјеђења адекватних података закључно са 31.12.2018. године, и то код друштава за осигурање из Републике Српске и филијала друштава за осигурање са сједиштем у ФБиХ код којих су утврђена одступања од прописаних захтјева. Такође, Агенција је, у

овом извјештајном периоду, код свих друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској и филијала друштава за осигурање из ФБиХ, обавила контроле усклађености достављених података из база података обавезног осигурања од аутоодговорности за период 01.01. до 30.06.2019. године са односним прописима¹², а како би се потенцијалне неправилности могле отклонити прије достављања података из ових база за 2019. годину. Контролом достављених података утврђено је да постоје одређена мање значајна одступања од прописа, односно да је остварен напредак, у односу на претходни период. Обим и значај одступања од прописа су смањени у односу на претходне провјере извршене од стране Агенције, те је на овај начин повећан квалитет база података. Како је сврха ових контрола била превентивно дјеловање, одржани су и едукативни састанци на којима су се разматрали узроци недостатака и могућности превазилажења истих. Нарочита пажња је посвећена пољима која ће имати велики значај приликом формирања тарифа премије базираних на ризику (локација, старост осигураника, техничке карактеристике возила...) и пољима која могу имати значај за надзорне активности Агенције (подаци о претходној полиси, премијски разред...).

Када су у питању базе података о уговорима о осигурању и о штетним догађајима из основа уговора о осигурању од аутоодговорности, које су друштва у складу са законском регулативом обавезна да формирају, истиче се да постојеће базе података којима друштва располажу још увијек нису у довољној мјери довољне, са становишта расположивости за дужи временски период, за актуарски кредибилно одређивање цијене осигурања за сва заступљена возила.

Представници Агенције су сарађивали са радним групама формираним испред Удружења друштава за осигурање Републике Српске на праћењу тржишног понашања приликом закључивања уговора о обавезном осигурању од аутоодговорности. У сврху уређења тржишног понашања приликом закључивања уговора о осигурању од аутоодговорности, прописано је да се за заступање у врсти осигурања од аутоодговорности не може уговорити већа стопа провизије од 15%.¹³

Правилником о надзору над учесницима на тржишту осигурања¹⁴, посебан значај је дат, а што није било прописано претходним правилником, регулисању правила надзора тарифа осигурања на лицу мјеста. Прописан је и хитан поступак, кратки рокови, те брзо и ефикасније дјеловање у циљу спречавања недозвољеног поступања приликом закључивања уговора о осигурању.

У циљу подизања општег нивоа информисаности становништва о улози и значају осигурања од аутоодговорности, те о начину остваривања права лица која су претрпила штету или тјелесну повреду насталу у саобраћајној незгоди Агенција је издала Информатор о осигурању од аутоодговорности. Овим информатором се, у кратким цртама, дају и информације о предстојећој либерализацији одређивања премија осигурања од аутоодговорности.

¹² Правилник о минималном садржају база података за обавезна осигурања у саобраћају („Службени гласник Републике Српске“, број: 59/16, 3/18 и 88/18) и Упутство о облику и начину формирања база података за обавезна осигурања у саобраћају (http://www.azors.rs.ba/azors/pod_akti/)

¹³ члан 3. став 2. Правилника о међусобним односима заступника у осигурању и друштава за осигурање и ограничењу провизије заступника у осигурању („Службени гласник Републике Српске“ број: 21/19)

¹⁴ Службени гласник Републике Српске, број: 77/19

Поред наведеног, у континуитету се проводе и активности усмјерене на јачање капитала друштава за осигурање, побољшање обрачуна и покрића техничких резерви, те адекватно вредновање активе и пасиве засновано на међународним рачуноводственим стандардима, а које ће на непосредан или посредан начин омогућити и боље предуслове за либерализацију цијена у обавезном осигурању од аутоодговорности.

4.3. Информациони систем Агенције

Информациони систем Агенције обухвата:

1. Информативни центар – успостављен у складу са Законом о обавезним осигурањима у саобраћају ради ефикасног и брзог рјешавања одштетних захтјева на основу штета насталих у саобраћајним незгодама употребом возила.
2. Регистре учесника на тржишту осигурања - у складу са одредбама Закона о друштвима за осигурање, Закона о заступању у осигурању и посредовању у осигурању и реосигурању:
 - друштава за осигурање,
 - филијала друштва за осигурање из ФБиХ,
 - заступника и брокера/посредника у осигурању,
 - овлашћених актуара.
3. Регистре у складу са одредбама Закона о добровољним пензијским фондовима и пензијским плановима:
 - друштава за управљање добровољним пензијским фондовима и
 - добровољних пензијских фондова.

Наведени регистри су јавни, воде се у електронском облику, а дио података је непосредно доступан јавности преко интернет странице Агенције. Усклађивање ових регистара, са промјенама закона и подзаконских аката, као и њихово функционално унапређење, врши се континуирано.

4. Е-форме - електронско извјештавање друштава за осигурање, друштава за управљање добровољним пензијским фондовима и других овлашћених учесника на тржишту осигурања.
5. Електронске евиденције сједница управног одбора и стручног колегијума.
6. Канцеларијско пословање, евиденцију надзора, статистику, интернет страницу - информисање јавности и друге помоћне електронске евиденције које су развијене за специфичне пословне процесе.

Агенција је највећи дио својих административних, општих и кадровских евиденција организовала у електронском облику, тако да су различити пословни процеси подржани

одговарајућим апликацијама које су израђене властитим развојем. Уз стално учешће запослених, врше се дораде апликација у циљу унапређења и израде нових.

У извјештајном периоду извршено је усклађивање и унапређење дијела информационог система који се односи на електронско извјештавање друштава за осигурање и других овлашћених учесника (е-форме).

За потребе сектора за лиценцирање и правни надзор извршен је низ дорада и тражених усаглашавања постојећих регистара друштава за осигурање и регистара заступника и брокера у осигурању. Креирани су нови регистри друштава за управљање добровољним пензијским фондовима и регистри добровољних пензијских фондова, као и извјештаји из истих.

Континуирано је вршено усклађивање и дорада свих апликација које у свом пословању користи Агенција са промјенама закона и подзаконских аката, као и њихово функционално унапређење.

4.4. Сарадња са другим институцијама

4.4.1. Сарадња са домаћим институцијама

Настављена је сарадња, успостављена у претходним извјештајним периодима, са Министарством финансија Републике Српске и Министарством за европске интеграције и међународну сарадњу Републике Српске, а у вези извјештавања:

- о реализацији препорука са трећег састанка Одбора за стабилизацију и придруживање између ЕУ и БиХ, те кроз писано извјештавање за четврти састанак овог одбора,
- о активностима из Акционог плана реализације препорука након трећег састанка Пододбора за економска и финансијска питања и статистику, те кроз извјештавање на четвртом састанку овог пододбора,
- о активностима из Акционог плана реализације препорука након трећег састанка Пододбора за унутрашње тржиште и конкуренцију, укључујући заштиту здравља и потрошача, те кроз извјештавање на четвртом састанку овог пододбора,
- приликом припрема документа за дискусију за четврти састанак Пододбора за правду, слободу и безбједност,
- о активностима и реализацији мјера из Акционог плана реализације приоритета из Аналитичког извјештаја Европске комисије, те давање приједлога за исправку нетачних навода у наведеном извјештају,
- о реализованим мјерама и активностима у оквиру израде редовног годишњег извјештаја о БиХ (Прилог институција), те

- именована представника Агенције у радним групама за европске интеграције, а у вези са системом координације процеса европских интеграција у БиХ.

Поред наведеног, сарадња са Министарством финансија Републике Српске одвијала се и кроз:

- активности Комитета за координацију надзора финансијског сектора Републике Српске (у даљем тексту: Комитет),
- учешће представника Агенције у изради приједлога Закона о измјенама и допунама Закона о друштвима за осигурање,
- израду Извјештаја о имплементацији мјера структурних реформи из Програма економских реформи Републике Српске за период 2019 - 2021. година,
- учешћа у изради Програма економских реформи Републике Српске, за период 2020 - 2022. година, из сегмента који је у надлежности Агенције и
- активности ревидирања извјештаја (одговора на упитник) који је припремљен у сарадњи са World Trade Organization, World Bank, Organisation for Economic Co-operation and Development у вези услуга осигурања у Босни и Херцеговини.

У оквиру активности Комитета, Агенција је сарађивала и са Агенцијом за банкарство Републике Српске и Комисијом за хартије од вриједности Републике Српске и то кроз размјену података и информација неопходних за провођење надзорних активности Агенције. Поред наведеног, Агенција је информисала чланове Комитета о проблемима реализације активности међународне сарадње, те о ризицима пословања једног друштва за осигурање и актуелном стању на тржишту осигурања.

Сарадња са Министарством унутрашњих послова Републике Српске заснивала се на достављању информација и података у складу са законом, те на дистрибуирању грађанима Информатора - Обавезно осигурање од аутоодговорности, који је издала Агенција, и то на одређеним локацијама гдје се врши регистрација моторних возила.

Сарадња Агенције са другим институцијама сектора осигурања из БиХ заснивала се на законом успостављеној обавези:

- достављања статистичких података Агенцији за осигурање у БиХ, потребних за израду билтена „Статистика тржишта осигурања БиХ“ и
- размјене информација, добијених у надзору пословања филијала друштава са сједиштем у другом ентитету, са Агенцијом за надзор осигурања ФБиХ.

Поред наведеног, интензивирани су активности сарадње Агенције са Агенцијом за надзор осигурања ФБиХ у сврху унапређења размјене информација и спровођења надзора међуентитетског пружања услуга осигурања, из чега је проистекло, како је наведено у поглављу 4.1. овог извјештаја, потписивање Протокола о узајамној сарадњи и размјени информација у регулацији и надзору у сектору осигурања. Такође, спроведене су и активности заједничке припреме подзаконског акта и методологије за

провођење надзора у међуентитетском пружању услуга осигурања, која је усвојена у току израде овог извјештаја.

Сарадња Агенције са Биром зелене карте у БиХ, која је започета у претходним извјештајним периодима, у вези испуњавања услова за приступање Мултилатералном гарантном споразуму¹⁵ је успјешно завршена у том сегменту, те се чека гласање Европске комисије о почетку примјене. Поред наведеног, отворени су и нови сегменти сарадње са Бироом зелене карте у БиХ са фокусом на развој информационих платформи о издатим полисама осигурања од аутоодговорности, третман средстава резервног фонда Бироа зелене карте у БиХ и фонда за накнаду штета Бироа зелене карте у БиХ, те на стандардизацији обухвата података о полисама и штетама из основа осигурања од аутоодговорности.

Путем свог представника у Радној групи за извјештавање и имплементацију међународних обавеза из области спречавања прања новца и финансирања терористичких активности, именованог од стране Владе Републике Српске, Агенција прати и извјештава о активностима у вези са провођењем међународних обавеза из ове области. Поред наведеног, Агенција, у складу са Закључком Владе Републике Српске број: 04/1-012-2-1402/16 од 16.06.2016. године, учествује у раду радних тијела која проводе: „Процјену пријетње од ризика прања новца и финансирања тероризма у Босни и Херцеговини“, те врши надзор и праћење провођења Акционог плана кроз прикупљање и анализу података и информација.

4.4.2. Сарадња са иностраним институцијама

У оквиру сарадње са иностраним супервизорима, у извјештајном периоду, остварена је сарадња са:

- супервизорима у оквиру CESEE иницијативе (Central, Eastern and South-Eastern European Insurance Supervision Initiative), а у оквиру које су, на два редовна састанка, разматране могућности управљања квалитетом и контролним активностима у вези са примјеном нове директиве ЕУ о дистрибуцији осигурања, начини и изазови у процесу обраде и ликвидације штета, ризик прања новца и борба против финансирања тероризма у осигурању, реосигурање по захтјевима директиве Солвентност II, надзор прекограничних активности, outsourcing, финансијска писменост, те размијењена искуства са супервизорима из региона о примјени аналитичких алата за процјену капиталних захтјева,
- супервизорима западног Балкана, кроз учешће на првом Форуму супервизора западног Балкана, у организацији Европског тијела за надзор осигурања и пензионих фондова (European Insurance and Occupational Pensions Authority - EIOPA),

¹⁵ Мултилатерални гарантни споразум има за основ признавање регистарске ознаке као доказа о постојању осигурања од аутоодговорности приликом уласка моторног возила које се налази на територији једне од држава потписнице на територију друге државе потписнице овог споразума.

- Агенцијом за надзор осигурања Републике Сјеверне Македоније, кроз учешће на регионалној актуарској конференцији на тему инклузивног осигурања, која се одржала у оквиру међународног форума из осигурања, те кроз учешће на регионалном семинару за супервизоре централне и источне Европе, централне Азије и Транскавказије, на теме надзора групација, понашања у пословању и дигитализације,
- Агенцијом за надзор осигурања Републике Словеније, кроз размјену података о лицима на значајном положају у друштвима за осигурање, кроз учешће у раду Колеца супервизора Триглав групе, у којој учествују супервизори држава у којима послују друштва за осигурање из Триглав групе, те кроз учешће на конференцији под називом „Back to Basics“ коју је организовала ова агенција,
- Хрватском агенцијом за надзор финансијских услуга, кроз размјену података о стицању квалификованог удјела у друштву за осигурање и
- Регулатором за надзор финансијског тржишта Аустрије (Finanzmarktaufsicht - FMA), кроз учешће на конференцији под називом „Надолазећи трендови у осигурању и њихов утицај на CESEE регион“.

Сарадња са иностраним институцијама и струковним удружењима остваривана је и путем учешћа представника Агенције на:

- XVII међународном симпозијуму, у организацији Удружења актуара Србије и Економског факултета, на тему: „Осигурање на прагу IV индустријске револуције“,
- регионалној конференцији о финансирању смањења ризика од катастрофа у организацији развојног програма Уједињених нација (UNDP),
- радионици на тему: „On-site banking supervision“ у организацији Center of Excellence in Finance из Љубљане и
- конференцији „Хрватски дани осигурања“ у организацији Хрватског уреда за осигурање.

Поред континуираног учешћа у едукативним активностима организованим у оквиру IPA 2013 Twinning пројекта „Подршка борби против прања новца“, број: ВА 13 ИВ ЈН 0, који финансира Европска унија, представници Агенције су учествовали и на конференцији под називом „Подизање свијести о превенцији и борби против прања новца и финансирања тероризма“, организованој први пут у Босни и Херцеговини.

Треба истаћи да се Агенција сусреће за низом проблема приликом реализације активности међународне сарадње, односно приликом идентификације у међународним односима као једине институције надлежне за надзор осигурања учесника на тржишту осигурања Републике Српске и законом овлашћене да потписује међународне споразуме о сарадњи из области осигурања. Проблеми произилазе из начина тумачења одредбе члана 9. Закона о Агенцији за осигурање у БиХ ("Службени гласник БиХ", бр. 12/04), који садржи одредбе о међународним односима, при чему се не узима у обзир

цјелокупан законски оквир из области осигурања у РС, ФБиХ и БиХ, али и из представљања Агенције за осигурање у БиХ приликом остваривања међународне сарадње. Наведено је, поред осталог, и узрок што Агенција није још примљена у Међународну асоцијацију супервизора у осигурању (IAIS) и нису потписани меморандуми о сарадњи са супервизорима из земаља, иако је Агенција предузимала активности засноване на законском оквиру.

Независно од наведеног, Агенција активно учествује на међународним конференцијама, те указује на законску улогу, овлашћења у сектору осигурања и на активности које проводи. Такође, Агенција је, у овом извјештајном периоду, поново поднијела пријаву за чланство у IAIS, у којој су наведене надлежности и основ за пријем у чланство, будући да је у међувремену дошло до персоналне промјена у управљачким структурама унутар ове организације.

4.5. Едукација и повећавање јавне свијести о значају осигурања

Агенција је организовала едукацију и испитни рок за полагање стручног испита, који је потребан за добијање овлашћења за обављање послова заступника у осигурању и брокера у осигурању, и то један редовни и један ванредни испитни рок. Едукација је обухватала програм предвиђен прописима. Стручни испит је у редовном року положило 45 кандидата, а у ванредном року 23 кандидата. Имена кандидата који су положили стручни испит објављена су на интернет страници Агенције.

За потребе едукације учесника на тржишту осигурања, а у циљу јачања професионалних стандарда, Агенција је, у сарадњи са Удружењем актуара Републике Српске, у извјештајном периоду организовала семинар на тему: „Asset-liability management for insurance companies in a Solvency I environment“

Као резултат ванредних контрола усклађености база података обавезног осигурања од аутоодговорности описаних у поглављу 4.2. овог извјештаја, Агенција је организовала и едукативне састанке на којима су се разматрали узроци утврђених техничких недостатака и могућности превазилажења истих.

У циљу успјешније примјене прописа о спречавању прања новца и финансирања терористичких активности, Агенција прати и утврђује потребе за едукацијом обвезника из области осигурања, те у сарадњи са другим институцијама Републике Српске и струковним удружењима организује семинаре и радионице из ове области. За потребе едукације учесника на тржишту осигурања, а у циљу јачања професионалних стандарда, Агенција је учествовала на 11. Форуму спречавања прања новца, финансирања терористичких активности и борбе против корупције на тему: „Процјена ризика од прања новца, финансирања терористичких активности и корупције“, у оквиру које је представник Агенције одржао и презентацију у вези са наведеном темом.

Представници Агенције су, на семинару: „Праксе интерне ревизије у јавном и финансијском сектору у БиХ“, одржали предавање на тему „Функција интерне ревизије

у друштву за осигурање“, у оквиру које је указано на потребу унапређења интерне ревизије у друштвима за осигурање, однос са другим контролним функцијама, те на улогу интерне ревизије као битног сегмента система управљања у друштвима за осигурање према захтјевима Солвентности II.

У оквиру активности повећању јавне свијести о значају осигурања, Агенција је у овом извјештајном периоду издала два информатора, и то:

- Информатор - Обавезно осигурање од аутоодговорности (садржи основне информације о обавези закључивања и покрићу осигурања од аутоодговорности, те о правима трећих оштећених лица која претрпе штету проузроковану употребом моторног возила, као и кратку информацију о предстојећој либерализацији премија/цијена у овој врсти осигурања) и
- Информатор - Осигурање од незгоде (садржи основне информације о осигурању незгоде, због чега је ово осигурање потребно, које су најзначајније тзв. подврсте осигурања незгоде, те о правима по основу закљученог осигурања од последице незгоде када се деси осигурани случај).

Као што је наведено у поглављу 4.4.1. Информатор - Обавезно осигурање од аутоодговорности је дистрибуиран грађанима, у сарадњи са Министарством унутрашњих послова Републике Српске, на одређеним локацијама гдје се врши регистрација моторних возила. У периоду израде овог извјештаја, актуелно је и успостављање сарадње са Привредном комором Републике Српске, а у вези начина дистрибуирања Информатора - Осигурање од незгоде.

Информисање и едукација учесника на тржишту осигурања и јавности вршена је у оквиру сарадње са медијима, те путем интернет странице Агенције редовним објављивањем:

- извјештаја о стању у сектору осигурања и извјештаја о раду Агенције и
- усвојених подзаконских аката.